

Številka: 013-15/2024/38

Datum: 18. 10. 2024

ZAPISNIK

124. seje Strokovnega sveta Republike Slovenije za izobraževanje odraslih,

ki je bila v sredo, 16. 10. 2024, ob 13. uri

Prisotni člani: dr. Sonja Kump, Suzana Kljun, Eva Mermolja, Dragica Glažar, Irena Kuntarič Hribar, Tjaša Polc, Nada Uršič Debeljak, dr. Matej Forjan, mag. Brigita Kruder, Bojana Sever, Odsotni člani: Sanja Leban Trojar, mag. Jasna Kržin Stepišnik, dr. Borut Mikulec, Gregor Sepaher, Mateja Gerečnik

Ostali prisotni: dr. Tanja Rupnik Vec, mag. Andrej Sotošek (ACS), mag. Branka Hrast Debeljak, mag. Marko Šiška (MVI), Greta Metka Barbo Škrbinc, Sanja Belec (ZRSZ)

Uvodoma je vse prisotne pozdravil novi minister za vzgojo in izobraževanje, dr. Vinko Logaj ter članom in članicam SSIO zaželel uspešno delo tudi v prihodnje, vsi skupaj pa pričakujejo dobro medsebojno sodelovanje.

Člani SSIO so soglasno sprejeli predlagani dnevni red:

1. Sprejem zapisnika 123. seje
2. Letno maturitetno poročilo o poklicni maturi 2023
3. Poročilo o delu na področju mojstrskih izpitov za leto 2023
4. Predstavitev strukture brezposelnih in trga dela (Zavod RS za zaposlovanje)
5. Razno

Ad 1.

Člani niso imeli pripomb na zapisnik 123. seje z dne 12. 6. 2024.

Predsednica je opozorila na potek aktivnosti glede metodologije in tudi na čimprejšnje imenovanje Programske delovne skupine, ki bi morala spremljati delovanje Resolucije.

SKLEP 1/124: Člani Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih sprejemajo zapisnik 123. seje SSIO z dne 12. 6. 2024.

Ad 2.

Letno maturitetno poročilo o poklicni maturi 2023 je predstavila mag. Brigita Kruder, članica Državne komisije za poklicno maturo. Zahvalila se je za zaupanje, da je lahko tudi v naslednjem mandatu članica Državne komisije za poklicno maturo. Predstavitev je priloga 1 tega zapisnika.

Z ozirom na opozorila v okviru sistemske ne umeščenosti izobraževanja odraslih je glede prijavnega obrazca direktorica Direktorata za srednje in višjo šolstvo in izobraževanje odraslih, mag. Branka Hrast Debeljak, obljubila, da se bo zavzela za popravek obrazca. V nadaljevanju je pridobila informacijo, da bo to mogoče šele po spremembi zakonodaje. Glede elektronskih vpogledov vidi težavo v tem, da se poklicna matura izvaja v srednjih šolah, glede plačila dela in tudi za zaključni izpit pa obljubi, da bodo še naprej iskali rešitve.

Predsednica pove, da je v tokratnem besedilu poročila 13-krat uporabljen pojem udeleženci izobraževanja odraslih in predlagala sklep, ki so ga člani soglasno sprejeli:

SKLEP 2/124: Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih (SSIO) se je seznanil z Letnim maturitetnim poročilom o poklicni maturi 2023, ki ga je sprejela Državna komisija za poklicno maturo (št. dok. 0122-2/2024, datum 24.5.2024).

Ad 3.

Poročilo o delu na področju mojstrskih izpitov za leto 2023 je predstavila Suzana Kljun. Med drugim je pojasnila kaj zajema pedagoško andragoški del mojstrskega izpita, pri čemer se vsebine andragoškega dela oziroma isti program, ki ga je potrdil Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje, uporablja tudi na področju trgovinske in gospodarske zbornice Slovenije, pri čemer vsi upoštevajo iste andragoške pristope.

Člani SSIO v razpravi omenijo, da je deregulacija izpitov povzročila zmanjšanje mojstrskih izpitov in ugotavljajo, da se vpisujejo na mojstrske izpite kandidati, ki nekaj potrebujejo (ali jih zavezuje zakonodaja, ali pa potrebujejo peto stopnjo izobrazbe).

Predsednica je predlagala sklep, ki so ga člani SSIO soglasno sprejeli:

SKLEP 3/124: Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih se je seznanil z Letnim poročilom o izvajanju mojstrskih izpitov za leto 2023.

Ad 4.

Greta Metka Barbo Škerbinc, generalna direktorica in Sanja Belec, direktorica področja zaposlovanja na Zavodu RS za zaposlovanje sta predstavili strukturo brezposelnih in trga dela. Predstavitev je priloga 2 tega zapisnika.

V razpravi, ki je sledila njuni predstavitvi, je bila omenjena krepitev sodelovanja z delodajalci, pri čemer je treba krepiti partnerstva in delati na vseh ciljnih skupinah izobraževanja odraslih tako s perspektive trga dela, kot tudi z vidika karijerne platforme, z upoštevanjem regijskih značilnosti, idr.

Člani SSIO so opozorili, da je možnosti za sodelovanje z delodajalci veliko in da lahko ljudske univerze točno za posamezno podjetje pripravijo izobraževanje in imajo za to dovolj denarja. Tudi zato so na ZRSZ ustanovili Svet partnerjev, da krepijo sodelovanje, ker želijo naslavljanje potrebe s perspektive trga dela in pri tem vključiti tudi pobude odločevalcev ter narediti kanal in povezanost s platformo za napovedovanje kompetenc.

Posebej opozorijo na področje razvoja kompetenc in njihovega prepoznavanja, kjer imajo težave v šolah in tudi podjetniki in obrtniki oziroma zaposlovalci. ZRSZ se je glede tega odločil za ESCO kompetenčno klasifikacijo, ki je okvir v Evropski skupnosti. Gre za poklicne, specifične in splošne kompetence, ki so jih prevedli in mapirali, vnesli pa jih bodo v njihovo bazo brezposelnih oseb, ki jo bodo v nadaljevanju povezali s potrebami delodajalcev.

Tudi v ukrepih aktivne politike zaposlovanja so za 150 programov že določili kompetence skupaj z Univerzo v Ljubljani v okviru projekta ULTRA in pričeli izobraževati izvajalce o tem kako se kompetence ugotavljajo, pri čemer kompetence izboljšujejo v dogovoru z ljubljansko in mariborsko univerzo. Na naslednji dogodek o kompetencah v mikro dokazilih so povabili tudi člane SSIO kot strokovno javnost.

Omenijo platformo za napovedovanje na trgu dela in kompetenc s pomočjo katere bodo vedeli, kaj se na trgu dela dogaja in kakšni bodo dolgoročni trendi. Zaposlitvena platforma in platforma za trg dela se med seboj povezujeta, zato se bodo ukrepi lahko načrtovali. Njihov največji projekt je postopno prehajanje na digitalno poslovanje. Pri tem predstavnica GZS pove, da so v okviru karijerne platforme to zasnovali pri vseh strateških razvojno inovacijskih partnerstvih, ki so povezani s strategijo pametne specializacije in se bodo ukvarjali z napovedovanjem potreb po kompetencah oziroma novih profilih. Opozori, da se je potrebno z delodajalci, torej s podjetji, ukvarjati in jih usmerjati pri prepoznavanju njihovih kompetenc v prihodnosti in temu nameniti velik poudarek. Predstavnica ZRSZ je povedala, da tudi ta del že naslavlja v več projektih. Na ZRSZ prepoznavajo priporočilo, da se je treba pri najbolj ranljivih skupinah, ki jih je kar 30 %, povezovati sektorsko: zavod za zaposlovanje, CSD, zdravstvo in izobraževanje. Pri tem člani SSIO opozorijo, da je do teh ranljivih skupin težko priti in zato si želijo sodelovanja v iskanju rešitev kako jih usmeriti v izobraževanje oz. sistemsko usmeriti v osnovno šolo za odrasle.

Zavod RS za zaposlovanje si želi medsebojnega sodelovanja z izobraževanjem tudi na področju vseživljenjske karijerne orientacije, sodelovanja z ljudskimi univerzami in tudi drugimi deležniki s področja izobraževanja odraslih (ACS, zbornice, sindikati...). S člani strokovnega sveta, ki so tudi predstavniki posameznih interesnih skupin, so si obljubili medsebojno sodelovanje in skupno iskanje optimalnih rešitev na področjih zaposlovanja in izobraževanja odraslih.

Predsednica se je predstavnicama ZRSZ zahvalila za predstavitev.

Ad 5.

MVI začenja s pripravami na spremembo ZIO-1. Od ključnih deležnikov na področju izobraževanja odraslih želijo pridobiti mnenje in predloge, kaj vse bi bilo nujno in smiselno spremeniti ali urediti na novo. Zaprošeni smo bili, da poskusimo identificirati vsebinske sklope oz. področja v polju izobraževanja odraslih, ki so za nas najbolj pomembna in za katera menimo, da v veljavnem zakonu niso primerno urejena ali pa jih tam sploh ni in ki bi jih bilo potrebno v procesu spremembe zakona urediti.

Predsednica je članom predstavila prejete predloge sprememb ZIO in s člani uskladila končni tekst, ki bo v imenu SSIO posredovan na Direktorat za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih in na Sektor za izobraževanje odraslih.

Člane je obvestila, da je član strokovnega sveta, dr. Borut Mikulec, predlog sprememb ZIO pripravil v imenu Oddelka za pedagogiko in andragogiko FF UL in je že poslan na MVI. Mag. Jasna Kržin Stepišnik bo enako, z nekaj zamude, storila za področje srednješolskega izobraževanja odraslih, kjer je bila v okviru Skupnosti za izobraževanje odraslih pri Zvezi srednjih šol in dijaških domov ustanovljena posebna skupina za pripravo predlogov sprememb ZIO.

Člani SSIO so uskladili in se dogovorili za naslednje predloge za izboljšanje zakonodaje na področju izobraževanja odraslih:

»Potrebujemo krovni zakon o izobraževanju odraslih, ki bi celostno urejal področje izobraževanja odraslih. Trenutni zakon vključuje poleg osnovnošolskega izobraževanja odraslih zgolj neformalno izobraževanje in svetovanje, financirano iz javnih sredstev. ZIO, sprejet leta 2018, z javno službo ne zagotavlja izvajanja vseh javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, vseh podpornih dejavnosti izobraževanja odraslih v njihovi celovitosti, kakor tudi ne prepoznava vseh strokovnih profilov v izobraževanju odraslih kot strokovnih delavcev.

V zakonu je nujno potrebno:

- urediti pomanjkljivo urejeno sodelovanja med nacionalno in lokalno ravno pri zagotavljanju materialnih pogojev za delovanje organizacij izobraževanja odraslih in njihove usklajenosti z izvajanjem nacionalnega programa;
- odpraviti ločnico med »strokovnimi delavci« in »izobraževalci« ter ustrezneje urediti pravne podlage za profesionalni razvoj strokovnih kadrov v izobraževanju odraslih;
- zagotoviti brezplačen dostop do srednješolske izobrazbe za vse starostne kategorije prebivalstva;
- sistemsko vključiti izobraževanje odraslih v področne zakone, ki urejajo izobraževanje za pridobitev izobrazbe;
- primerno urediti področji Program osnovne šole za odrasle in Vsebina javne službe.

Na sistemski ravni je potrebno celostno urediti

- vrednotenje in priznavanje neformalno in priložnostno pridobljenega znanja v različnih podsistemih izobraževalnega sistema in na trgu dela;
- razširiti obseg javne službe (npr. vzpostavitev sistema – javnoveljavni programi – nadaljevalnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja) z zagotavljanjem stabilnega in stalnega financiranja;
- nedelujoča medresorska koordinacija v izobraževanju odraslih naj se nadomesti z vladno službo, v okviru katere bi potekalo medministrsko in medsektorsko usklajevanje ter socialno partnerstvo za večjo transparentnost in za boljše upravljanje izobraževanja odraslih;
- Vzpostaviti sistem zunanega, nacionalnega presojanja kakovosti delovanja izvajalskih organizacij, ki bi nadgrajeval notranje sisteme kakovosti, temelječe na samoevalvaciji.

Potrebne bi bile spremembe 24. in 27. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja glede sestave in pristojnosti Strokovnega sveta za izobraževanje odraslih.

Nekateri člani so predstavili tudi bolj konkretne predloge za spremembo ZIO-1, ki vam jih kljub temu, da jih ne pričakujete v tej fazi, posredujemo:

- Predlagamo, da se v 25. členu Izvajalci dejavnosti na področju izobraževanja odraslih, uvrsti tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, ki je oseba javnega prava in je samostojna, strokovno poslovna organizacija, ki deluje na območju Republike Slovenije. Da zbornica organizira in izvaja različne oblike izobraževanja in usposabljanja je opredeljeno tudi v samem Statutu zbornice.
- Predlagamo, da se v Svete zavoda imenuje tudi predstavnike OZS/delodajalci, ki bi sodelovali pri pripravi in uresničevanju nacionalnega programa za izobraževanje odraslih.
- V 8. členu je potrebno dodati pod točko (2) še alinejo – ni zaključila prilagojenega izobraževalnega programa osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom (pojasnilo: Trenutno osebe, ki ne zaključijo prilagojenega izobraževalnega programa osnovne šole,

nimajo možnosti kot odrasli dokončati osnovne šole. Izobraževalna ustanova bi jih lahko vpisala v ustrezen razred npr. na podlagi predhodnega preverjanja doseganja standardov v ustrezen razred.)

- V 12. členu izbris točke (1) - Udeleženec se lahko največ dvakrat brezplačno vpiše v program osnovne šole za odrasle.
- V 13. členu dodati pod točko (1) alinejo - Drugih kršitev določenih s hišnim redom izvajalca programa.
- V 14. členu v točki (2) – spremeniti prostovoljno in določiti da se NPZ opravlja po 2. in 3. triadi (zaključek 6. in 9. razreda). (pojasnilo: v kolikor se bo NPZ upošteval pri vpisu pri nadaljnjem izobraževanju je to potrebno, ni pa smiselno tudi po 3. razredu).
- V 19. členu je potrebno omiliti izobrazbene pogoje oziroma določiti izjemo, da lahko izjemoma poučuje tudi učitelj s VI stopnjo izobrazbe brez PAI in SI (Pojasnilo: pri redni zaposlitvi v šolstvu lahko učitelj poučuje tudi brez izpolnjevanja vseh pogojev, v javnoveljavnih programih pa ne, kar ni smiselno).
- V 52. členu v točki (1) je potrebno poleg OŠO in svetovalne dejavnosti dodati še izvajanje javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba, neformalne izobraževalne programe za odrasle ter presojanje in razvijanje kakovosti - umestiti delo svetovalca za kakovost.
- V 53. členu dodati alinejo še za tiste, ki izvajajo JV in neformalne programe ter presojujejo in razvijajo kakovost.
- Vzpostavljen sistem kakovosti (POKI) naj se ovrednoti (npr. kot točka pri razpisu)
- Poglavje VIII je potrebno uskladiti in dopolniti z vsemi zahtevami programov, javne službe, projektov.«

Predsednica je člane obvestila, da je naslednja seja načrtovana 18. 12. 2024 in sejo zaključila ob 15.40.

dr. Sonja Kump
predsednica SSIO

Zapisala:
mag. Mojca Miklavčič

Priloge:

- Priloga 1: Predstavitev k točki 2
- Priloga 2: Predstavitev k točki 4

Opomba: Posnetek seje se nahaja na elektronskem mediju (CD) v glavni pisarni MVI, spis št. 013-15/2024/40, in je dostopen vsem članom sveta po predhodni najavi.